

The Diak logo consists of the word "Diak" in a bold, pink, sans-serif font. The letter "i" has a small white dot, and the letter "k" has a small white crossbar. The background of the cover features large, overlapping, curved shapes in various shades of pink and magenta.

Stephanie Rimmi
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Humanistisen alan korkeakoulututkinto
Tulkki (AMK)
Opinnäytetyö, 2021

ETELÄ-IRAKIN ARABIAN MURTEEN FONOLOGIA

TIIVISTELMÄ

Stephanie Rimmi
Etelä-Irakin arabian murteen fonologia
22 sivua
Syksy, 2021
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Humanistisen alan korkeakoulututkinto
Tulkki (amk), asioimistulkkkaus

Tämän opinnäytetyön aiheena on Etelä-Irakin arabian murre ja sen fonologiset ominaispiirteet. Tutkimuskysymyksenä oli, mitä fonologisia havaintoja aineistosta nousi ja miten ne eroavat standardiarabiasta. Opinnäytetyössä käytettiin aineistolähtöistä analyysia. Aineistona käytettiin videomateriaalia, joiden perusteella kerättiin ylös niissä ilmeneviä fonologisia ominaispiirteitä. Videot olivat eri osista Etelä-Irakia irakilaisen Alsumarian televisiokanavan tekemiä haastatteluja paikallisille ohjelmassa Alrahal. Aineistosta kerättyjä fonologisia ominaispiirteitä verrattiin klassiseen standardiarabiasta. Fonologiset havainnot litteroitiin esimerkkeineen luokitellusti.

Etelä-Irakin arabian murre on hyvin vähän tutkittu aihe. Etelä-Irakin arabian murre poikkeaa lingvistisesti klassisesta standardiarabiasta. Irakin arabia on saanut lingvistisiä vaikutteita historian myötä Irakia hallitsevien maiden kautta, kuten Ottomaanien imperiumi, jonka mukana on tullut turkin kielen vaikutteita. Myös läheisemmässä historiassa Iso-Britannian hallitus toi lingvistisiä vaikutteita, jotka näkyvät leksikaalisesti erityisesti teknologian kontekstissa, kuten auton osien nimityksissä. Irakin ja sen naapurivaltion Iranin välillä on myös interaktiivinen suhde, joka esiintyy muun muassa lingvistiksi vaikutteina leksikaalisesti ja fonologisesti. Opinnäytetyö tarjosi panoksen tämän puhutun kielen arvostukseen sen dokumentoinnissa kirjallisesti ja tuomalla aiheen esille myös tieteen piirissä.

Aineistosta nousi esille seuraavat fonologiset piirteet. Vokaaleissa tuli esille kasra-äänne, joka sisältää i-vokaalin ja sen allofonit, kuten e-foneemi. Arabian kielessä on vain kolme vokaalia a, i, ja u, joten muut äänteet ovat näiden foneemien allofoneja. Nämä vokaalimuunnoksen esiintyivät skeemamaisesti verbien persoonamuotoisissa taivutuksissa.

Konsonanttien kohdalla aineistosta esille tulleen Etelä-Irakin arabian murteen ominaispiirteenä oli korostunut emfaattisuus ja frikatiivisuus. Arabian kielessä olevat emfaattisen konsonantit, kuten Ta, Zha´, Sad, korostuivat entisestään. Jotkut konsonantit myös korvautuivat toisilla konsonanteilla, kuten Dhad konsonantti korvautui usein Zha`-konsonantilla.

Asiasanat: Etelä-Irakin arabian murre, fonologia, aineistolähtöinen tutkimus

ABSTRACT

Stephanie Rimmi

The phonology of South Iraqi Arabic

22 pages

Fall, 2021

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree Programme in Humanities

Community Interpreter

The subject of this thesis is the dialect of the South Iraqi Arabic and its phonological attributes. The research addresses the phonological observations that emerged from the material used in the research and its differences with Standard Arabic. In this thesis qualitative content analysis was used to derive phonological observations. Videos were used as a research material to observe and collect phonological attributes. The videos are from Southern Iraq provided by an Iraqi channel Alsumaria that was interviewing the locals in the program called Alrahal. The emerged phonological features were compared to Standard Arabic. Phonological observations were categorized and transcribed as well as assisted by practical examples.

The Southern Iraqi Arabic is a subject that is scientifically less researched. Based on the observations in this research there are noticeable linguistic differences observed between the dialect of Southern Iraq and Standard Arabic. Iraqi Arabic has been linguistically affected by the ruling empires throughout the history. For instance, the Ottoman Empire that had imported influences of the Turkish language. The Iraqi Arabic was linguistically influenced by the English language partly due to the ruling of the British Empire which is clearly observed in the lexical context of technology for example in the lexicology of vehicles. The effects of the interactive relation with Iran are observable in Iraqi Arabic phonology as well as in lexicology. This thesis is a contribution to the veneration of the spoken Arabic of Southern Iraq. It documents its attributes and contributes to the uprise of the South Iraqi Arabic in the scientific context.

There were several phonological features that emerged from the observations. The kasra-vowel sound that includes e-phoneme and its allophones is found to occur repeatedly declining towards a-phoneme. The Standard Arabic includes only three vowels: u, a, and e. These vowel alterations are observed schematically in verbal conjugations.

The emerged attributes of South Iraqi Arabic highlight fricative and emphatic features in consonants. Initially, the emphatic consonants in Arabic as Ta', Zha', Sad are further emphasized. Some consonants were replaced with different consonants. For example, a Dhad -consonant was often replaced with Zha' -consonant.

Keywords: The dialect of South Iraqi Arabic, phonology, qualitative content analysis

ملخص

ريمي ستيفاني
الجنوبية العراقية اللهجة في الصوتية الخصائص
22 صفحة
2021 لعام الخريفي الفصل
التطبيقية العلوم جامعة Diaconia
الإنسانية العلوم بكالوريوس

موضوع البحث هو اللهجة العراقية الجنوبية وخصائصها الصوتية. البحث يتناول الملاحظات الصوتية التي ظهرت من المادة المستخدمة في هذا البحث وفروقاتها مع اللغة العربية الفصحى. الطريقة البحثية المستخدمة في هذا البحث هو التحليل النوعي السياقي لغرض الاستخراج الملاحظات الصوتية. كانت تستعمل الفيديوهات كمادة للبحث لأجل الانتقاء واستخراج الخصائص الصوتية. الفيديوهات من جنوب العراق مقدمة من قبل القناة العراقية "السومرية". الفيديوهات تحتوي على الاستطلاعات واللقاءات مع أهل المناطق الجنوبية في برنامج الرحال. الملاحظات المستخرجة قورنت مع اللغة العربية الفصحى. الملاحظات الصوتية صنفت ودونت مع الامثال التوضيحية.

اللهجة العراقية الجنوبية هي موضوع الذي لم يبحث فيه كثيرا في المجال العلمي. استنادا على الملاحظات في هذا البحث هناك فروقات لغوية ملحوظة بين اللهجة العراقية الجنوبية واللغة العربية الفصحى. اللهجة العراقية تأثرت بالإمبراطوريات الحاكمة بمرور العصور. مثلا الامبراطورية العثمانية التي استوردت التأثيرات اللغوية من اللغة التركية. اللهجة العراقية تأثرت لغويا باللغة الانجليزية جزئيا بسبب حكم الامبراطورية البريطانية وهذا ملحوظ بوضوح في سياق التكنولوجيا مثلا في مفردات الاليات. تأثيرات العلاقات بين العراق وإيران كذلك ملحوظة في صوتيات اللغة العراقية كما في معجمها. هذا البحث مساهم في تبجيل اللهجة المتكلمة في جنوب العراق. البحث يوثق خصائص اللهجة العراقية الجنوبية ويساهم في تصاعدها في السياق العلمي.

الياء فونيم تشمل التي الكسرة. الملاحظات من ظهرت التي صوتية خصائص عدة هناك كانت حروف ثلاث تشمل الفصحى العربية. الفتحة الى بامالها كثيرا برزت الإمالة في الصوتية وبدائلها. الافعال تصريف في منظم بشكل ملحوظة الإمالة. والالف والواو الياء: العلة.

الصوتية الخصائص في الصحيحة الحروف في الحلقية الاحتكاكية والاصوات التضخيم يبرز والصاد والطاء كالطاء العربية اللغة في المضخمة الاحرف. الجنوبية العراقية للهجة الظاهرة الابدال هناك حدث الصحيحة الاحرف بعض في. الجنوبية العراقية للهجة في تضخيمًا تزداد بالطاء بدلت الصاد مثلا.

السياقي النوعي التحليل، الصوتيات علم، الجنوبية العراقية للهجة: الدلالية الكلمات

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 YLEINEN KIELITIEDE.....	6
3 ARABIAN KIELI JA ETELÄ-IRAKIN ARABIAN MURRE	8
3.1 Arabian kieli.....	8
3.2 Irakin arabian murteet.....	8
3.3 Fonologisia piirteitä arabian kielessä ja Etelä-Irakin arabian murteessa	10
4 AINEISTONKERUU JA ANALYYSIMENETELMIÄ	12
4.1 Kvalitatiivinen tutkimus	12
4.2 Havainnointi.....	13
4.3 Sisällönanalyysi	13
5 AINEISTON ANALYYSI	15
5.1 Aineisto ja tutkimus	15
5.1.1 Vokaalivariaatiot.....	17
5.1.2 Emfaattiset äänneet.....	17
5.1.3 Faryngalisuus ja frikatiivisuus.....	18
5.1.4 Verbipäätteiden vokaalinen kallistuminen	18
5.1.5 Verbin taivuttamisessa esiintyvät fonologiset ilmiöt	18
6 JOHTOPÄÄTÖKSET, POHDINTA JA ARVIOINTI	20
LÄHTEET.....	22

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä tutkin Etelä-Irakin arabian murteen fonologiaa. Tavoitteeni on dokumentoida Etelä-Irakin alueella puhutun arabian murteen fonologisia ominaispiirteitä. Opinnäytetyön tarkoitus on edesauttaa Etelä-Irakin arabian murteen säilyminen ja omalta osalta arvostaa Etelä-Irakin arabian murretta tutkimalla ja dokumentoimalla sen tieteellisen kontekstin piirissä. Kyseisestä murteesta on vähän tieteellistä aineistoa, koska Etelä-Irakin arabian murre on väestön kesellä vain puheessa elävä kieli. Varsinkin suomenkielisen tieteen kontekstissa on puute Etelä-Irakin arabian murteen lingvistiksestä tutkimuksesta. Etelä-Irakin arabian murteelle tulee osoittaa arvostusta lingvistisen tutkimuksen kautta, jotta murre eläisi varmemmin ja pitempään. Opinnäytetyöni on osa tämän tavoitteen realisointia.

Opinnäytetyön aihe on tärkeä myös eritoten tulkeille, koska Suomessa kansainvälisen muuttoliikkeen myötä on yhä enemmän maahanmuuttajataustaisia ihmisiä. Erityisesti Irakista on tullut paljon maahanmuuttajia. Kuten Koivuranta toteaa Yle uutisisten artikkelissa, Irakista tulleiden turvapaikanhakijoiden määrä oli suurin verrattuna muista maista Suomeen tulleiden ihmisten määrään vuonna 2015 (Koivuranta, 2015). Tämän takia tulkkien on hyödyllistä tutustua tähän murteeseen, sillä murteelle on käyttöä arabian tulkkien työssä. Kyseinen murre sisältää paljon erikoispiirteitä, mikä tekee sen vaikeaksi ymmärtää, jos ei siihen ole aiemmin tutustunut.

Opinnäytetyön myötä perehdyn syvällisemmin yleisesti lingvistisiin rakenteisiin, mikä parantaa eksplisiittistä ymmärrystä kielestä, mikä puolestaan rakentaa taitavamman kielenkäyttäjän. Opinnäytetyön myötä kertyy tarkempi ja syvällisempi kuva Etelä-Irakin murteen erikoispiirteistä. Tämä syventää ymmärrystä kyseisestä murteesta ja auttaa paremmin hahmottamaan Irakin murteen vivahteita ja variaatioita sekä hahmottamaan kielen faktoreita ja sidoksia, mikä edistää kommunikaatiota ja kommunikaatio puolestaan on avainasemassa tulkin työssä.

Opinnäytetyössäni on kysymys laadullisesta tutkimuksesta, jossa käsitellään kielellisiä ilmiöitä. Tutkimukseni on deskriptiivistä, jossa kuvailen havaintojeni ja valmiin materiaalin perusteella tarkastelemani Etelä-Irakin arabian murretta spesifioivia fonologisia faktoreita. Pyrin luomaan kuvan siitä, mikä saa Etelä-Irakin arabian murteen kuulostamaan fonologisesti omanlaiseltaan. Vertauskohteena on klassinen arabia, jonka perusteella yleiset kielelliset säännöt on muodostettu, ne ovat yleiset raamit kielen analyysille. Tutkimuskysymyksiäni ovat: Millaisia Etelä-Irakin arabian murretta fonologisesti spesifioivia havaintoja aineiston perusteella on mahdollista tehdä? Miten ne eroavat standardiarabiasta?

En pyri keskittymään syihin, miksi nämä kyseiset lingvistiset ilmiöt ovat tyypillisiä kyseiselle murteelle. En siis tarkastele historiallisia tekijöitä tai sosiolingvistisiä rakenteita. Minulla ei myöskään ole tarkoitusta niinkään keskittyä sanastollisiin murteen erikoispiirteisiin vaan haluaisin tutkia murretta syvemmältä, sillä sanasto on yleisin ja päällimmäisin kerros, johon on myös kiinnitetty jokseenkin huomiota, mutta murteen syvällisempi tutkimus kaipaa enemmän huomiota. Voin ottaa kuitenkin sanastollisia piirteitä esille tukeakseni murteen kielellisiä ominaispiirteitä mutta sinänsä sanasto ei ole minun tutkimuskohteenani. En keskity Etelä-Irakin arabian murteen sisäisiin eroavaisuuksiin vaan yritän luoda koherentin, tiivistetyn kuvauksen Etelä-Irakissa puhutun murteen fonologisiin yhtäläisyyksiin ja siten luoda kokonaiskuvaa.

2 YLEINEN KIELITIEDE

Käsittelen tässä luvussa yleisesti fonologiaa kielitieteen perspektiivistä. En käy läpi fonologian jokaista osa-aluetta vaan käsittelen enimmäkseen vain niitä fonologisia käsitteitä, jotka ovat keskeisiä tämän opinnäytetyön suhteen.

Fonologia on lingvistiikan osa-alue, joka tutkii äännejärjestelmiä. Fonologia tarkastelee äänneiden muodostumista sanoissa ja miten erilaiset äänneet, foneemit, muodostavat semanttisia kokonaisuuksia. Foonit, jotka ovat ääniyksiköitä, merkitään symboleilla eli kirjaimilla. Kuitenkin foneemeilla voi olla allofoneja, jotka ovat saman symbolin eri variaatioita. Nämä eri variaatiot ilmenevät erilaisissa fonologisissa konteksteissa, eli tietyt allofonit ilmenevät tiettyjen foneemien ympäröimänä komplementaarisessa distribuutiossa eli täydennysjakaumassa. Äidinkielen puhuja kykenee erottamaan allofonit toisistaan, vaikka ne on merkitty samalla symbolilla ja huolimatta muista puhujan subjektiivisista variaatioista, jotka liittyvät puhujan subjektiiviseen äänentuottomekanismiin käyttöön. (Karlsson 2008, s.63–64; Bird, 2002.)

Foneemit määritellään riippuen foneemien artikulaatiopaikasta ja -tavasta. IPA (international phonetic alphabet) on järjestelmä, joka kuvaa kielen eri foneemit. Foneemit määritellään riippuen niiden fyysisestä syntymispaikasta eli supistumiskohdasta ja tavasta eli supistumisen asteesta ja supistumistavasta. (Karlsson 2008; Bird, 2002.)

Fonologisten piirteiden teorian mukaan foneemit ovat sen samankaltaisempia mitä enemmän niillä on yhteisiä piirteitä. Piirteet ovat perusominaisuudet, kuten sointi, nasaalisuus ja pyöreys. Piirteet ovat binaarisia, mikä pitää sisällään vastakkaiset arvot, kuten (+nasaalisuus) ja (-nasaalisuus). (Karlsson 2008, s.63–64; Bird, 2002.)

Foneemiluokkien yleisin erotus on vokaalit ja konsonantit, jotka erotetaan perustuen konsonanttipiirteeseen. Konsonanttien alaluokat ovat muu muassa obstruentit (= sulkeutumalla tai supistumalla syntynyt soinniton foneemi), likvidat

(= vokaaliset konsonantit, kuten r ja l), nasaalit. Tämä analyysi ja tapa hahmottaa erilaisia äänneitä on hyödyllinen fonologiaan perehtyessä ja fonologisessa analyysissä. (Karlsson 2008, s. 67–69; Bird, 2002.)

Fonologisia piirteitä käytetään myös luonnollisten luokkien ilmaisemisessa. Ne ovat foneemisia luokitelmia, jonka enemmän kuin yhden foneemin fonologiset piirteet ovat samat. Foneemien yhdistelmät noudattavat tiettyjä sääntöjä, joita nimitetään fonotaktiksi. Fonotaksin säännön mukaan tietyt foneemit kuuluvat tiettyihin segmentteihin tietyssä järjestyksessä, esimerkiksi tavu. Näitä järjestyksiä rajoittavat foneettiset rajoitukset. Nämä rajoitukset ovat esimerkiksi saman luonnollisen alaluokan edustajafoneemit eivät yleensä esiinny samassa yhtymässä, kuten esimerkiksi kahta likvidaa ei voi yhdistää. Tämä dissimilatiivinen tendenssi pyrkii karttamaan liian samanlaisia foneemiyhdistelmiä. Tieto näistä fonologisista järjestyssäännöistä auttaa hahmottamaan kielen fonologiaa ja analysoimaan sitä. (Karlsson 2008, s.63–64; Bird, 2002.)

Kasvava sonorisuus on myös yksi fonotaktinen rajoitus, jossa soivat äänneet asettuvat lähemmäs tavun ydintä ja soinnittomat konsonantit taas laidolle. Arabian kielessä tämä näkyy esimerkiksi lis-tum =kielteinen verbi monikon toiselle persoonalle ja Irakin-Arabin murteessa käytetty lek =kuulepas. Fonotaktisen redundanssin mukaan on mielekkäämpää jättää pois vokaalit kuin konsonantit, koska vokaaleja on vähemmän kuin konsonanteja, jolloin konsonantit ovat huomattavasti informatiivisempia. Tämä pätee erityisesti opinnäytetyössä käsittelemääni arabian kieleen, jossa on vain kolme kirjoittamisessa käytettyä vokaalikirjainta (a, i, u) ja niistäkin vain kaksi alkuperäistä vokaalia u ja i. Joten kirjoitetussa arabiassa ei yleensä merkitä lyhyitä vokaaleja vaan ne asettuvat huomaamattomina ja luonnollisesti arabiaa osaavan puhujan toimesta. (Karlsson 2008, s. 70–74; Bird, 2002.)

3 ARABIAN KIELI JA ETELÄ-IRAKIN ARABIAN MURRE

Koska tässä opinnäytetyössä käsittelen yhtä Arabian kielen murteista, on sen vuoksi tärkeää, että kirjoitan yleisesti arabian kielestä. Tutustutan siis lukijan arabian kielen kontekstiin, joka on pohjana tässä opinnäytetyössä käsiteltävään Etelä-Irakin arabian murteeseen. Tämän jälkeen käsittelen myös Etelä-Irakin arabian murretta, minkä tarkoitus on luoda kiteytetty kuva opinnäytetyössä fonologisesta perspektiivistä tarkasteltavaan murteeseen.

3.1 Arabian kieli

Arabian kieli on maailman viidenneksi suurin puhutuin kieli, joka on virallinen kieli Lähi-Idässä ja Pohjois-Afrikassa. Se on myös YK:n virallinen kieli. Arabia on muslimien pyhä kieli. Islamin pyhät kirjoitukset ovat arabian kielellä, ja koska Koraania pidetään jumalan kirjaimellisena puheena, on arabian kielellä fundamentaalinen asema. Suomessa arabian kieli on kolmanneksi puhutuin vieras kieli. (Pakkala, 2018, s.164–190.)

Arabia on diglossinen kieli, eli siitä löytyy variaatioita, jotka riippuvat monista tekijöistä, kuten maantieteellinen sijainti ja koulutustaso. Eri arabiankielisten maiden murteet ovat niin erilaiset, että niitä voitaisiin jopa tarkastella eri kielinä. Eri maiden arabian kielen puhujat eivät välttämättä ymmärrä toisiaan, varsinkaan jos puhuttu murre ei ole henkilölle tuttu. Murteiden välillä on toisistaan suurestikin poikkeavia fonologisia ja morfologisia eroja. Klassinen arabia elää ainoastaan kirjoissa, uutisissa ja lasten ohjelmissa, kukaan ei sitä äidinkielenään puhu, vaikka se on koulusivistyskieli. Klassisella arabialla on oma kankea syntaksi, morfologia ja fonologia, joka poikkeaa arabian murteista. Kuten esimerkiksi sijapäätteet, jotka jäävät murteissa pois. (Pakkala, 2018, s.164–190.)

3.2 Irakin arabian murteet

Irakin arabian murteesta on suhteellisen vähän tietoa, mikä juuri aiheuttaa tarpeen kehittää Irakin arabian murteen tutkimista ja sen erikoispiirteiden ylös kirjaamista. Opinnäytetyön päämateriaalina on arabian ja englanninkieliset tutkimukset ja teokset Etelä-Irakin arabian murteesta. Matti Phillips Khoshaba al-Bazi on kirjoittanut vuonna 2006 kirjan, joka vertailee Irakin murteita klassiseen arabiin ja Irakin arabian murteita keskenään nimeltään *Iraqi Arabic Versus Standard Arabic*. Päämateriaalina on myös kaksi arabiankielistä tutkimusta koskien Etelä-Irakin arabiaa. Yksi näistä on vuonna 2012 julkaistu laaja tutkimus nimeltään *Khasais allhja alhaliya* al-Hillan murteesta ja sen historiallisesta taustasta Baabelissa, joka on Baabelin kulttuurin ja historian tutkimuksen keskukselta tohtori Asad Mohamed Ali al-Najarin kirjoittama tutkimus. Toinen on arabian kielen iranilainen tieteellinen lehti vuonna 2008 julkaistu tutkimus Etelä-Irakin murteen lingvistisistä standardeista, jonka ovat kirjoittaneet tohtori Shakir al-Amiri ja Ali Sigami. Myös Irakin arabian vokaalien pituudesta on tehty tutkimus Leedsin yliopistossa vuonna 1981 ja tutkijana oli Al-Jazary. Irakin arabian painotusta on tutkinut Salman Diyalan yliopistossa. Abdullatif on tutkinut Etelä-Irakin Zuberin alueen arabian foneettista systeemiä.

Irakissa asuu monia eri kielivähemmistöjä, kuten turkmeenit ja kurdit, jotka muodostavat päävähemmistöluokat, jotka asettuvat pääosin Irakin pohjoisosiin. Irakin arabian murteet voi jakaa kolmeen osaan: Pohjois-Irakin arabian murre, Keski-Irakin murre ja Etelä-Irakin murre. Pohjois-Irakin arabian murretta puhutaan enimmäkseen Mosulin ja Tikritin alueella. Mosulin murre poikkeaa huomattavasti foneettisesti ja leksikaalisesti Irakin arabian murteista. Foneettisesti keskeisin piirre Mosulin arabian murteessa on q:n lausuminen klassisen arabian tavoin. Mosulin murteesta puuttuu myös yleisesti Irakin arabialle hyvin tyypillinen che-äänne. Keski-Irakin murre on vahvasti omaksuttu Bagdadin, eli pääkaupungin murteesta. Tätä murretta käytetään myös Bagdadia ympäröivillä alueilla, kuten Samarrassa ja Diyalassa. Tämä murre on kielellisesti lähellä Etelä-Irakin arabiaa, kuitenkin siinä ilmenee vähemmän che-äännettä ja vähemmän kasra-äännettä, joka on suomen i-vokaalia vastaava foneemi. Alueina myös Ramadi ja Falluja ovat sellaisia, joissa käytössä on Bagdadin murre, vaikka käytetyssä kielimuodossa ilmenee myös beduiini-arabian piirteitä. Etelä-Irakin murre käsittää loput etelään asettuvat alueet, kuten Nasiriya, Basra, Najaf, Karbala. (Erwin 2004; Al-Bazi, 2006.)

Etelä-Irakin murre on saanut paljon vaikutteita naapurivaltioista, kuten Iranista. Tähän on vaikuttanut historian lisäksi myös aktiivinen interaktio Iranin ja Etelä-Irakin välillä johtuen samasta uskonnonlahkosta, ja siihen liittyvistä uskonnonharjoituksista, joita toteutetaan kollektiivisesti, kuten pyhiinvaellukset Etelä-Irakin kaupunkeihin (Najaf, Karbala) ja myös pyhiinvaellukset Irakista Iraniin. Irakin murre on myös saanut vaikutteita maista, jotka hallitsivat Irakia historiassa, kuten Ottomaanien imperiumi ja Iso-Britannia. Esimerkiksi leksikaalinen englanninkielisen vaikutus näkyy englanninkielisissä lainasanoissa erityisesti automekaanisissa termeissä, kuten e.ir *stern* = ratti, e.ir *ger* = vaihde, e.ir *kletch* = kytkin. (Amiri & Sigami, 2008.)

3.3 Fonologisia piirteitä arabian kielessä ja Etelä-Irakin arabian murteessa

Arabian kieli koostuu konsonanteista, jotka muodostavat sanan raamit ja vokaaleista, jotka ovat sanan lisäyksenä ja niin sanottuja lyhyitä vokaaleja (harakaat), joilla ei ole painokasta ja pitkää vaikutusta sanassa, eikä niitä yleensä kirjoiteta näkyviin. Kiinnostavaa on huomata, että vokaalit koostuvat kolmesta eri pää-äänneestä: a, u, i. Näiden ympärille rakentuu vokaalien keskinäinen variaatio (imaala). Sekoittamalla näitä äänneitä keskenään eri proportsioissa saadaan tuloksena arabiankielen vokaalien allofoneja. Esimerkiksi e-äänne saadaan a ja i vokaalien tietyn proportion mukaisen sekoituksen tuloksena. Tämä e-äänne on hyvin yleinen observaatio Etelä-Irakin arabiassa muun muassa pronomineissa ane=minä, inte=sinä, inten= te monikon feminiini. Eri murteet eroavat toisistaan juuri vokaalien käytössä, sillä vokaalit ovat sanayksikön täydentävät tekijät. Myös sanan painotus vaihtelee eri murteissa. (Tabni 2012; Fawzan, 2007.)

Morfologia käsittää yksittäisen sanan rakenteen analyysin. Sana koostuu eri komponenteista. Arabian kielessä sana rakentuu juuresta (root), johon liitetään erilaisia liitoksia muokkaamaan sanan merkitystä. Arabia on synteettinen kieli, joka perustuu juurijärjestelmään ja siitä johdettuihin kaavoihin. Verbijuuri koostuu yleensä kolmesta konsonantista. Sanan osia kutsutaan morfeemeiksi (morpheme). Arabian kielessä tiettyjen morfologisten kaavojen mukaan liitetään

juureen morfeemeja, jolloin sanalle syntyy lisämerkityksiä, ja sana laajenee semanttisesti. Arabian kielen nomineilla on kolme sijamuotoa: nominatiivi, akkusatiivi ja genetiivi. Arabian verbit taipuvat suvussa, persoonassa, luvussa ja ajassa. Ajan aspektit ovat arabian kielessä perfekti, joka kuvaa mennyttä ja imperfekti, jonka alle asettuvat preesens ja futuuri. (al-Najar, 2012.)

Arabian lauseen syntaksi jakautuu kahteen kategoriaan: verbilauseeseen ja substantiivilauseeseen. Verbilause viittaa lauseeseen, joka alkaa verbillä. Substantiivilause viittaa lauseeseen, joka alkaa substantiivilla. Tämä lauseen alku vaikuttaa muiden lauseen jäsenten syntaktiseen analyysiin (arabiaksi al-nahu). Syntaktisen analyysin merkit tulevat esille sanan päätösäänteistä (arabiaksi al-aarab). Esimerkiksi sanan loppuminen a-äänteeseen (fatha) tai u-äänteeseen (dzumma) riippuu sanan paikasta lauseessa. Nämä syntaktiset sanan loppuäänteet eivät kuitenkaan esiinny Etelä-Irakin arabian murteessa, eivätkä muissakaan arabian murteissa, sillä puhuttu murre on taipuvainen yksinkertaistamiseen. (al-Najar, 2012.)

4 AINEISTONKERUU JA ANALYYSIMENETELMIÄ

Opinnäytetyöni edustaa kvalitatiivista deskriptiivistä tutkimusmuotoa. Laadullisella tutkimuksella on monia alakategorioita. Tutkimusmenetelmäni on havainnointiin perustuva sisällönanalyysi, joka on osa laadullista tutkimusta. Omassa opinnäytetyössäni nojaudun Aristoteelliseen perinteeseen, joka painottuu deskriptiiviseen tieteeseen eli asioiden löytämiseen ja kuvaamiseen. Tämän saan aikaan tukeutumalla lingvistiseen teoriapohjaan kyseisessä kontekstissa ja tekemällä aineistopohjaisia havaintoja. Tutkimuskysymyksiäni ovat: Mitä Etelä-Irakin arabian murretta fonologisesti spesifioivia havaintoja aineistosta nousee? Miten ne eroavat standardiarabiasta?

4.1 Kvalitatiivinen tutkimus

Laadullisen tutkimuksen suhde teoriaan ja teoreettiseen viitekehykseen on ollut tieteen piirissä keskustelun aiheena, sillä laadullinen tutkimus ei seuraa tiukkaa luonnontieteen kvantitatiivista tutkimustapaa. Teoria muodostuu tieteellisistä konsepteista ja niiden välisistä merkityssuhteista. Tutkimus määritellään empiiriseksi tai teoreettiseksi. Laadullinen tutkimus voi kuitenkin myös yhdistää näitä tutkimusmuotoja, kuten itse teen tässä opinnäytetyössä yhdistämällä lingvistisen teorian havaintoihin. Empiirisessä tutkimuksessa paino on keräämis- ja analyysimethodissa, kun taas teoreettisessa tutkimustavassa ei ole varsinaista metodologiaa. Teoreettinen tutkimustapa voi kuitenkin edetä loogisten vaiheiden kautta, kuten 1. problematisointi, jossa määritellään tutkimuskysymys 2. eksplikointi, jossa selvennetään ja avataan implisiittiset faktorit 3. argumentaatio, jossa tarkastellaan eksplikaatio vaiheen tuottamaa tulosta. (Tuomi & Sarajärvi, 2002.)

Opinnäytetyössäni käytän myös tätä loogista etenemistapaa, eli määrittelen ensin käsitteen tutkimuskohteenani, jonka jälkeen tarkennan eksplisiittisesti Etelä-Irakin murteen lingvististen komponenttien käsitteet, minkä jälkeen tarkastelen tuloksia, perustuen kuitenkin empiirisesti tehtyihin havaintoihin.

4.2 Havainnointi

Tiedonkeruumenetelmänä opinnäytetyössäni on teoreettisen aineiston analyysin lisäksi havainnointi. Havainnointi on sopiva tiedonkeruumenetelmä varsinkin, jos tutkittavasta ilmiöstä tiedetään vähän ja siitä on muuten vaikeaa saada tietoa. Koska opinnäytetyöni tutkimuskohde on Etelä-Irakin arabian murre, on siitä vähän tutkittua tietoa saatavilla ja siksi havainnointi on opinnäytetyölleni relevantti tiedonkeruumenetelmä. Observaatiometodi liittyy tutkittavat ilmiöt alkuperäiseen kontekstiinsa, mikä tapahtuu myös opinnäytetyössäni, koska havainnoin kyseisen murteen piirteitä sen alkuperäisessä lähdekontekstissa, eli Etelä-Irakissa äidinkielisten puhujien puhumana. Havainnointini tapahtuu ilman osallistumistani eli olen siinä passiivinen osapuoli ja aktiiviset osapuolet videossa eivät ole tietoisia minun intentioistani.

4.3 Sisällönanalyysi

Analyysimetodina minun opinnäytetyössäni on sisällönanalyysi, joka on myös väljä teoreettinen kehys opinnäytetyössäni. Sisällönanalyysin tarkoitus on kuvata ilmiötä tiivistetyssä ja kategorisessa muodossa. Analyysini etenee laadullisen tutkimuksen rungon mukaisesti. Ensin rajaan tutkimuskysymyksen siitä, mitä tutkin. Käyn läpi aineiston ja kerään siitä vain tutkimuskysymyksen kannalta relevantit asiat. Keskityn keräämään aineistosta Etelä-Irakin arabian murretta fonologisesti spesifioivat faktorit. Merkitsen ne ylös ja tyypittelen aineiston. Tyypittely pitää sisällään aineiston ryhmittelyn tietyksi tyyppiesimerkiksi. Tyypittelen opinnäytetyössäni murteen fonologiset erityispiirteet.

Laadullinen analyysi voi olla muodoltaan induktiivista tai deduktiivista, nämä ovat kategoriat, joihin laadullista tutkimusta yleensä jaetaan (Tuomi & Sarajärvi, 2002). Tieteellisen päättelyn logiikka voi myös olla abduktiivista, jota itse käytän opinnäytetyössäni (Tuomi & Sarajärvi, 2002). Tämän mukaan muodostan teorian havaintojen pohjalta, ja havaintojen pohjalla on puolestaan teoria. Opinnäytetyössäni tämä teoria on aikaisempien tutkimusten pohjalta tehtyjä kyseisen murteen havaintoja. Tämä toimii johtoajatuksena omissa havainnoissani. Etelä-Irakin

murteen lingvististä teoriaa käsitellessäni opinnäytetyössäni pyrin teoriaohjaavan analyysin mukaan, luomaan aineistosta teoreettisen kokonaisuuden. Tässä teoriaohjaavassa analyysissä teorian tieto ohjaa aineiston analyysia. Yhdistän siis aineistolähtöistä analyysia teoriaohjaavaan analyysiin ja tällöin kyse on juuri, abduktiivisesta päättelytavasta (Tuomi & Sarajärvi, 2002). Opinnäytetyössäni näkyy aineistolähtöisen sisällönanalyysin komponentit, jotka käsittävät aineiston redusoinnin, eli pelkistämisen/pilkkomisen, klusteroinnin, eli ryhmittelyn, eli ja abrahamoinnin, eli teorianmuodostuksen (Tuomi & Sarajärvi, 2002). Tämän aineistolähtöisen sisällönanalyysin prosessin pohjana ja ohjaavana tekijänä on teorialähtöisyys, jolloin tekemäni analyysi pohjautuu jo olemassa olevaan käsitejärjestelmään ja kerään havainnoistani analyysirungon kannalta oleelliset lingvistiset faktorit.

5 AINEISTON ANALYYSI

Tässä luvussa käsittelen aineistoa ja aineiston valintaani. Tavoitteena on hankkia näyttöä ja kirjata ylös Etelä-Irakin arabian murretta fonologisesti spesifioivat fonologiset faktorit. Metodina on passiivinen havainnointi, jossa en itse ole osallistuvana tekijänä, vaan tarkkailen materiaalia video otoksien kautta. Materiaalina käytän videoita eri alueilta Etelä-Irakista. Videot ovat saatavilla YouTubessa. Videot ovat haastatteluja arkipäiväisissä tilanteissa. Videoissa tulee ilmi arkipäivän kielikäyttöä erilaisissa konteksteissa esimerkiksi keskustellessa kadulla elämäntilanteesta. Tarkoitukseni on käyttää arkipäivän tilanteista otettuja videoita korpuksena. Tarkoitukseni ei ole käyttää editoitua ja tuotettua materiaalia, kuten elokuvia, sarjoja, runoja tai teatteriesityksiä. Perustelu tähän valintaan on saada realistista ja spontaania materiaalia, sillä siinä ilmenee kansan käyttämä kieli ilman editointia.

5.1 Aineisto ja tutkimus

Esittelen opinnäytetyön tutkimusaineistokorpusta tässä luvussa. Valitsin televisiokanavan *Alsumaria* ohjelman *al-Rahal* (=matkustaja). Ohjelma haastattelee ihmisiä kaduilla ja arkipäiväisellä paikolla. Ohjelmassa haastattelija keskustelee paikallisten kanssa yleisistä aiheista ja paikalliset kertovat vapaasti arkipäivästään. Keskustelut ovat spontaaneja. Videomateriaali tarjoaa opinnäytetyön tavoitteen kannalta relevantin fonologisen otoksen, sillä videoissa on saatavilla sekä auditiivinen, että visuaalinen komponentti. Videot tarjoavat relevantin otoksen nykypäivän Etelä-Irakin arabian murteesta. Videoissa tulee esille normaalielämässä etelä-irakilaisten keskenään käyttämä kielimuoto.

AL-Rahal ohjelmassa haastatellaan ihmisiä vuonna 2018 monella Etelä-Irakin alueilla. Näistä videoista valitsin kolme videota. Video 1 alueena on Karbala, video 2 alueena on Nasriyan suoalueet (Chabaish), video 3 alueena on Wasit. Valitut videot tuovat esille tutkimukseni kannalta relevantit fonologiset faktorit. Videossa 1 juontaja haastattelee heimon naisia heidän päivällisissä askareissaan.

Myöhemmin juontaja kiertelee miesten kanssa paikallisilla alueilla, ja heimon miehet selittävät heidän asuinalueestaan. 2. videossa juontaja haastattelee suo-alueilla asuvia asukkaita heidän elämäntyylistään. Videossa 3 juontaja haastattelee heimonjohtajaa ja muita asukkaita, jotka esittelevät omaa maanläheistä elämänsä.

Observoin valitut videokorpuksset. Keskityn keräämään Etelä-Irakin arabian murretta spesifioivat fonologiset faktorit ja merkitsen ne. Tutkimukselleni koherentti tutkimusmetodi on puheen havainnointiin perustuva analyysi. Käytän tätä tutkimusmetodia kerätessäni fonologisia murretta spesifioivia faktoreita.

Kyseisessä tutkimusmenetelmässä on keskeistä kokonaisuuden ymmärtäminen. Kokonaisuuden ymmärtäminen koostuu hermeneuttisesta kehästä, jossa kokonaisuuden ymmärtäminen vaatii osien ymmärtämistä ja osien ymmärtäminen vaatii kokonaisuuden tietämystä, ja tämä on hermeneuttinen kehä. Opinnäytetyössäni hermeneuttinen kehä esiintyy Etelä-Irakin arabian murteen ja klassisen arabian suhteen ymmärtämisenä. Etelä-Irakin arabian murteen ominaispiirteitä tulee ymmärtää arabian kielen kokonaistietämyksen kautta, kuten myös murteen ominaispiirteet (osat, yksityiskohdat) muodostavat osaltaan lingvistisen kokonaisuuden.

Tutkimuksessani käytän teoriaohjaava aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Aikaisempaan tutkimukseen perustuva arabian kielen ja Etelä-Irakin arabian murteen lingvistinen teoria ohjaa materiaalin observaation perustuvaa sisältöanalyysia. Tukeudun fonologisten mallien (phonological pattern) valikoinnissa ja merkinässä al-Najarin, Amirin ja Sigamin arabian kielen lingvistiseen teoreettiseen perustaan (al-Najar 2012; Amiri & Sigami, 2008).

Aineistolähtöisen sisältöanalyysin merkitsemäni tulokset ovat aineiston pohjalta nousseet Etelä-Irakin arabian murteen fonologiset spesifit faktorit. Näitä tuloksia vertaan suhteessa klassiseen arabiaan.

Kirjaan ylös ja litteroin fonologiset tulokset opinnäytetyöhön latinalaisilla aakkosilla, koska opinnäytetyön lukijakohde on suomenkielinen. Luettelen ja selitän

opinnäytetyössä Etelä-Irakin arabian murretta spesifioivat fonologiset faktorit. Lyhenteinä käytän sanojen edessä e.ir, joka edustaa Etelä-Irakin arabian murretta ja kl.a, joka edustaa klassista arabiaa.

5.1.1 Vokaalivariaatiot

Kasra eli i-vokaalin sisällyttäminen esiintyy paljolti materiaalissa. *Kasra* foneemin esiintymisfrekvenssi on huomattavasti korkeampi, kuin klassisessa arabiassa. Tämä ilmenee materiaalissa esiintyvissä sanoissa, kuten e.ir *killish* (kl.a *kullian*)=tosi, e.ir *shinhi* (kl.a *matha*)=mitä, e.ir *agillik* (kl.a *aqul lek*) =sanon sinulle, kuten muissakin sanoissa on vallitseva i-vokaalien vallitsevuus lyhyiden vokaalien paikalla (nämä ovat siis vokaaleja, joita ei kirjoiteta kirjaimina kirjoitetussa tekstissä). Myös *ha* -äänne sanan lopussa, jonka nimi on *ta-al-marbuTa* kallistuu *kasran* puolelle sen alkuperäisestä *a*-äänteestä, joten siitä tulee niiden välimuoto *e*-äänne. *I*- vokaali kallistuu enemmän avautuvaksi *a*-vokaalin puoleen, jolloin siitä tulee *e*-äänne. Tämä ilmenee sanoissa e.ir *hech* =näin, *kelo*= kilo. (Al-Sumariya, 2018.)

5.1.2 Emfaattiset äänteet

Arabian kielessä on viisi emfaattista konsonanttia: *Ta.Sad*, *Zha`*, *Dha´*, *Qaf*. Nämä emfaattiset konsonantit syntyvät faryngaalisessa ja uvulaarisessa osassa nielua. Näiden konsonanttien emfaattisuus korostuu entisestään Etelä-Irakin arabian murteessa. Konsonantti *Qaf* muuttuu yleensä *G* konsonantiksi, kuten kl.a *aqulu* =sanon e.ir *agul* =sanon. (Al-Sumariya, 2018.)

E erityisen ponnahtavat äänteet (ar. *Talla*), joita korostetaan lausuttaessa ovat *ra*, *Ta*, *ayn*, *ha*, *Sad*, *Zhal*, *Jim*. *Ra* on likvida dentaalinen trilli, Etelä-Irakin murteessa tämä trilli on leveämpi ja voimakkaampi kuin klassisessa arabiassa, ponnahtavampi ja kestää pitempään. *Ta* on postdentaalinen emfaattinen klusiili, joka omaksuu enemmän emfaattisuutta kyseisessä murteessa, kuten myös *Sad*, joka on postdentaalinen emfaattinen sibilantti. Klassisen arabian *dhad* äänne muuttuu yleensä *zha´* äänteeksi. Tämä ilmenee materiaalissa muun muassa sanoissa,

kuten e.ir *zarab* = lyödä, iskeä, *yagzi* =viettä, *yiruwoz* = kesyttää. (Al-Sumariya, 2018.)

Zhal on soinnillinen postdentaalinen emfaattinen frikatiivi, joka omaksuu murteessa enemmän emfaattisuutta ilman kertymisen myötä hampaiden taakse. *Jim* on palataalinen affrikaatta, joka murteessa on huomattavasti ponnahtavampi kuin klassisessa arabiassa; tämän äänteen lausuttaessa ilmavirta on suurempi niin että kevyt paperi liikkuisi suun edessä (tässä poikkeuksena maaseutualueen ääntäminen, jossa *Jim* äännetään *ya*-äänteenä). (Shariq 2015; Al-Sumariya, 2018.)

5.1.3 Faryngaalisuus ja frikatiivisuus

Ayn on arabian kielen foneemi, joka on faryngaalinen soinnillinen frikatiivi. Etelä-Irakin arabiassa *ayn* foneemin faryngaalisuus ja frikatiivisuus korostuvat entisestään verrattuna klassiseen arabiaan. *Ha* on arabian kielen faryngaalinen soinniton supistunut frikatiivi, joka Etelä-Irakin arabian murteessa saa enemmän käheää sointua ja on siten syvempi verrattuna klassiseen arabiaan. (Al-Sumariya, 2018.)

5.1.4 Verbipäätteiden vokaalinen kallistuminen

Arabian kielen pluraalin toisen persoonan pronominin verbiin liitettävä päätte *kl.a -kum* kallistuu Etelä-Irakin arabian murteessa *dhumma* äänneestä eli lyhyestä *u*-vokaalista, *fatha* -äänneeseen eli lyhyeseen *a* -vokaaliin *-kam*. Muodostuva äänne ei kuitenkaan ole suora *a*-äänne vaan *u*: ja *a*:n välimuoto. Tämä on vokaalien välistä "kallistumista", jota arabian kielessä kutsutaan termillä *imaala*. (Al-Sumariya, 2018.)

5.1.5 Verbin taivuttamisessa esiintyvät fonologiset ilmiöt

Verbin taivuttamiseen liittyviä fonologisia ilmiöitä esiintyy toistuvina skeemoina. Nämä skeemat poikkeavat klassisen arabian verbintaivutuksen fonologisista skeemoista. Ensimmäiseksi tarkastelen menneen aikamuodon perusmuodossa

olevia eli pelkistettyjä verbejä (*al-fal al-mujarad*) ilman lisättyjä morfeemeja (*al-fal al-muzid*). Tarkastelen verbejä, jonka kaikki kolme kirjainta ovat konsonantteja (*al-ahruf al-sahiha*) eli verbissä ei esiinny pitkiä vokaaleja. Skeemassa ilmenee, että ensimmäistä foonia seuraava fooni on *kasra* äänne, joka muodostaa i:n tällaisen äänteen. Esimerkkinä e.ir *giad* kl.a *qad* =istui, e.ir *shirab* kl.a *sharab* =joi, e.ir *kitab* kl.a *katab*. Preesensissä ilmenee myös fonologinen skeema eri persoonamuodoissa. Preesensissäkin kyseinen verbin fonologinen ilmiö ilmenee alkuperäisesti konsonanteista koostuvassa verbissä (*al-fal alsahih*). Esimerkkinä olkoon verbi *ktb*= kirjoittaa. Seuraavassa taulukossa esittelen fonologisen muutoksen, joka tapahtuu aineiston perusteella Etelä-Irakin arabian murteessa vokaalien käytön kohdalla verrattuna klassiseen arabiaan. (Al-Sumariya, 2018.)

Taulukko 1

Etelä-Irakin murre	Klassinen arabia
y.1.p iKTiB	aKTuB
y.2.p (m)TiKTiB (f) TKiTBiin	(m)TeKTuB (f) TeKTubiin
y.3.p (m) YiKTiB (f)TiKTiB	(m) YaKTuB (f) TeKTuB
m.1.p NiKTib	NaKTuB
m.2.p (m) TiKTiBuuN (f) TKiTBi N	(m) TaKTuBuun (f) TaKTuBN
m.3.p (m) YiKiTBuuN (f) YiKiTBiN	(m) YaKTuBuuN (f) YaKTuBN

Taulukossa 1 näkyy, miten vokaalimuutos tapahtuu kyseisessä verbissä eri persoonamuodoissa. Klassisen arabian vokaaliset foneemit *a* ja *u* korvautuvat aineistossa esiintyvän Etelä-Irakin arabian murteessa *i* foneemiksi.

Imperatiivissa esiintyy myös fonologisia skeemanominaisia ominaisuuksia, jotka koskettavat vokaalien käyttöä. Tämä havainnollistuu taulukko 2 välityksellä.

Taulukko 2

Etelä-Irakin murre	Klassinen arabia
• y.2.p (m) iKTiB (f) i̇KiTBii	• (m) uKTiB (f) uKTiBii
• m.2.p (m) KiTiBuu (f) KiTBN	• (m) uKTuBuu (f) uKTuBN

Taulukossa 2 esiintyy vokaalimuunnos imperatiivissa yksikön toisessa persoonassa ja monikon toisessa persoonassa klassisen arabian ja Etelä-Irakin arabian murteen välillä. Klassisen arabian *u* vokaali muuttuu Etelä-Irakin arabian murteessa *i* vokaaliksi.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET, POHDINTA JA ARVIOINTI

Kuten tutkimukseni tulokset osoittavat, käy aineistosta ilmi Etelä-Irakin arabian murteessa on monia fonologisesti spesifioivia faktoreita. Nämä fonologiset erikoispiirteet poikkeavat siis klassisesta arabiasta. Olen opinnäytetyössäni kerännyt aineiston pohjalta useita esimerkkejä, jotka kuvaavat videoissa esiintyvien Etelä-Irakin eri alueilla puhutun arabian murteen yhteisiä fonologisia piirteitä. Olen onnistuneesti opinnäytetyöni tavoitteeni mukaisesti kyennyt tuomaan esille ja demonstroimaan aineistolähtöisesti Etelä-Irakin alueella puhutun arabian murteen fonologisia erityispiirteitä.

Keskeisenä nousee esille vokaaliäänteiden taipumus (arabiaksi *imaala*) jossa keskeisinä ovat *a* ja *i* foneemien välinen *e* foneemi. Myös *kasra* äänten eli *i* foneemin ja sen allofonien (*e*) esiintyminen on tiheämpää verrattuna klassiseen arabiaan. Tämä vokaalinen ominaisuus ilmenee tiheästi säännönmukaisesti verbien taivutuksien tietyissä muodoissa. Arabian kielessä on vain kolme vokaalia *a*, *i* ja *u* vokaalit. Muut äänteet, kuten *e* ja *o* ovat näiden foneemien allofoneja.

Konsonanttien kohdalla emfaattisuus ja frikatiivisuus ovat ominaisuuksia, jotka korostuvat Etelä-Irakin arabissa entisestään verrattuna klassiseen arabiaan.

Tutkimustani voi kehittää eteenpäin laajentamalla aineistoa saamalla suurempaa otosta. Työtä voi laajentaa saamalla myös suuremman otoksen eri materiaalilla, kuten paikan päällä tekemällä itse haastatteluja tietyn pohjan mukaan, jonka tarkoitus olisi tuoda esille konkreettisesti Etelä-Irakin lausumistavan tietyillä foneemeilla ja allofonien muodostuksella.

Fonologisia piirteitä voi myös vertailla eri alueiden variaatioiden kannalta. Kielellistä variaatiota esiintyy myös Etelä-Irakin alueiden kesken esimerkiksi maaseudun ja urbaanin väestön välillä. Kuitenkin opinnäytetyössäni esille olen nostanut Etelä-Irakin arabian murteen yhdistäviä fonologisia faktoreita.

LÄHTEET

- Abdullatif, M. (2012). *The Sound System of Zubairi Arabic: Phonological sketch*. Studies in Literature and Language. Al-Zaytoonah Private University in Jordan.
- Al-Amiri, S., Zagimi, A. (2007). *Al-namat al-junuubi fi al-lahja al-iraqiya tarikh wa tatur*. Majalla al-jamaiya al-almiya al-iraniya lillga al-arabiya.
- Al-Bazi, M. (2006). *Iraqi dialect versus standard Arabic*. MATFL.
- Al-Fawzan, A. (2007). *Druus fi al-nizaam al-souti lilluga al-arabia*.
- Al-Jazary, Z. (1981). *An Experimental Study of Vowel Duration in Iraqi Spoken Arabic*. University of Leeds.
- Al-Najar, A. (2012). *Khasais al-lahja al-halliya*. University of Babel.
- Al-Sumariya. (3.9.2018). رحال يطل من اهم مدينة مقدسة في العراق في محافظة كربلاء. [Video]. YouTube. <https://youtu.be/06UHAd2wAzk>
- Al-Sumariya. (19.9.2018). مدينة الناصرية وهور الجبايش. [Video]. YouTube. https://youtu.be/jLZv5f1e_V8
- Al-Sumariya. (2.7.2018). قرية سومر ناحية الدبوني محافظة واسط. [Video]. YouTube. <https://youtu.be/9qG94WtoehU>
- Bird, S. (2002). *Phonology*. University of Pennsylvania.
- Erwin, M. (2004). *A Short Reference of Iraqi Grammar*. Georgetown University Press. Washington D.C.
- Karlsson, F. (2008). *Yleinen kielitiede*. Guademus. Helsingin yliopisto.
- Koivuranta, E. (10.3.2018). Analyysi: Miksi 21 000 irakilasta turvapaikanhakijaa haki turvapaikkaa juuri Suomesta? Tässä 6 syytä. *Yle uutiset*. <https://yle.fi/uutiset/3-10102351>
- Pakkala, M. (2018). *Tunne kieli, matka maailman kieliin ja kielitietoisuuteen*. Finn Lectura
- Salman, A. (2020). *Emphasis in Iraqi Arabic: A Phonological Study*. Journal of Xi'an University of Architecture & Technology. Volume XII, Issue III. University of Diyala
- Shariq, M. (2015). *Arabic and English Consonants: A Phonetic and Phonological Investigation*. Advances in Language and Literary Studies Vol. 6 Nro. 6. Australian International Academic Centre, Australia.

Tabani, S. (2012). *Zahirat al-imaala wa qimatha fi al-tanasub al-souti*. Majallat almukhbar.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2002). *Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi*.
Tammi